

שלום כיתה א': כיצד נסייע לילדנו להסתגל בקלות למעבר מהגן לכיתה א'

הסתיימה חופשת הפסח, יום העצמאות מאחורינו והורים שעדיין לא בחרו שלושה חברים מהגן שיהיו עם הקטנצ'יק בכיתה א' כבר מקבלים זירוז מהגננת והמחשבות רצות לשנה הבאה: "רק אתמול הוא נכנס לגן ועוד שנייה כיתה א', איך הוא יסתדר?" זהו אירוע משמעותי ומרגש לא רק עבור הילד, אלא עבור כל המשפחה, שלב שבו הילד עובר מעולם המשחקים, לעולם המבוגרים וכמו בתקופות מעבר אחרות בחיים, גם בשלב כעת יש התרגשות ושמחה, לצד חששות והתלבטויות. כל אלו טבעיים אך בעצם ההכנה לכיתה א' לא מתחילה בגיל שש.

זהו בעצם שיאו של תהליך שנמשך מגיל אפס, של הסתגלות למסגרות שונות, רכישת עצמאות והתמודדויות של הילד עם אתגרים שדרכם הוא מגלה את כוחותיו החדשים (וחולשותיו) וההורה תומך ומאפשר את הגדילה ואת המעבר לשלב הבא. גם כעת להורים יש תפקיד חשוב בתמיכה בילד בהתארגנות ובהסתגלות למסגרת הלימודים החדשה הן בהיבט הלימודי, וכמובן בהיבט של הרגשי והחברתי. אין צורך להרבות בפעילויות דידקטיות של מילוי של חוברות עבודה. מיומנויות כגון: מוטוריקה עדינה וגסה (מוכנות לשימוש בכלי כתיבה ולישיבה נכונה על כיסא), מוכנות לקריאה (זיהוי מילים וצלילים) ומוכנות לחשבון (מנייה, ספירה, הבנה של רצף וכוונות), מיומנויות רגשיות (של עצמאות, פתרון בעיות והתארגנות) ניתן לחזק ע"י פעילויות שנעשות ברוב הבתים בשגרת היום יום ובהן כדאי לשתף את הילד: תכנון ועריכת קניות בסופר, תלייה וקיפול כביסה, אפיה ובישול ומעקב אחר מתכון ושימת לב לכמויות.

כל אלו מחזקות את היכולות הדידקטיות הקשורות במוכנות ללמידה ואת הקשר בין ההורה והילד שהוא המפתח ללמידה חווייתית ומוצלחת בגיל זה. ואיך אפשר להכין את הילד למעבר עצמו ולהסתגלות לכיתה א'?

היזכרו יחד עם הילד במעברים קודמים שלו ואיך התמודד איתם בהצלחה: אתה זוכר כשעברת מגן אתי לגן רקפת ובהתחלה לא הכרת אף אחד ובכית בוקר, אבל אחרי כמה ימים התגברת והכרת חברים חדשים כי אתה ילד נעים וחברותי. גם בכיתה א' בהתחלה אולי יהיה חדש ולא מוכר, אבל אחרי כמה ימים אני בטוח שתכיר את המורה וחברים חדשים ותרגיש יותר טוב. הכנה מראש והיכרות עם סדר היום הצפוי והתמצאות של הילד במרחב של ביה"ס יעזרו לרכך את המעבר: לכו יחד לחצר ביה"ס אחה"צ ושחקו כדורסל במגרש. ציירו מפת הגעה מהבית לביה"ס ומפה של ביה"ס עצמו: היכן המגרש, המזכירות, הברזייה, הצהרון ועוד. ערכו את הקניות של ציוד וארגון פינת הלמידה של הילד מוקדם ככל האפשר ותרגלו תוך כדי משחק הוצאה והכנסה של חפצים מהילקוט.

ההתמצאות בילקוט והוצאת ציוד מתאים לשיעור היא המשימה המשמעותית ביותר בתחילת כיתה א': איפה שמתי את הכריך? איפה שמתי את חוברת שפה? לא סגרתי את הקלמר וכל העפרונות נשפכו בתיק...בנוסף, חשוב שהורים באמת יתנו את "ברכת הדרך" שלהם למעבר לביה"ס ושהילד ירגיש שהוא הולך למקום מוגן ובטוח, שיקדם אותו, שרוצים שם בטובתו.

במידה ויש תחושות אחרות חשוב שההורה יהיה מודע אליהן וינסה לברר ולטפל בהן. חשוב שההורה יתפוס את צוות ביה"ס כשותף ובמידה וקיימים קשיים של הילד ו/או המשפחה חשוב לשתף את היועצת/מנהלת/מחנכת לעתיד. בתי הספר מנסים בקליטת ילדי הגן לכיתה א', ובנס ציונה בעיקר בשל תכנית "מעברים". לכן לאחר תקופת הסתגלות קצרה, רוב הילדים מצליחים להסתגל למסגרת החדשה ולשמוח מהגדילה ומההתפתחות.

ורד פלסקוב – פסיכולוגית חינוכית מומחית, מרכזת תחום פסיכולוגי קהילתית בשירות הפסיכולוגי-חינוכי

**אנו בשירות הפסיכולוגי החינוכי עומדים לרשותכם בכל שאלה, התלבטות או רצון לסיוע בטלפון:
08-9306010**